

dosarul nr.2ra-2020/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (S. Dimitriu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, I. Muruianu, D. Bulgaru)

ÎNCHEIERE

24 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de
Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova”,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru
Buruiană împotriva Întreprinderii de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” cu
privire la încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 05 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost
respins apelul declarat de Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” și
a fost menținută hotărârea din 19 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 01 septembrie 2017, Alexandru Buruiană a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Întreprinderii de Stat Compania Aeriană „Air Moldova”
(denumirea prescurtată ÎS CA „Air Moldova”), solicitând încasarea din contul pârâtei a
compensației bănești în mărime de 250 de euro, prejudiciul material în mărime de 154
de euro, dobânda de întârziere în mărime de 71 de lei, prejudiciul moral în mărime de
5 000 de lei, precum și cheltuielile de judecată în mărime de 3 000 de lei (f.d.5-7).

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a menționat că, în data
de 28 iunie 2017, a încheiat un contract de transport aerian cu ÎS CA „Air Moldova”,
procurând în acest sens un bilet de călătorie în scopul deplasării pe direcția Chișinău -
St. Petersburg și retur St. Petersburg - Chișinău.

A notat că, ÎS CA „Air Moldova”, urma să efectueze în data de 09 iulie 2017, ora
16:40, cursa aeriană 9U-184, St. Petersburg - Chișinău, de pe Aeroportul „Pulkovo”
(returul la biletul cumpărat). La ora indicată în biletul de călătorie, s-a prezentat la
aeroport, unde a fost anunțat despre faptul că cursa cu care urma să revină la Chișinău,
nu va fi efectuată din motive tehnice.

Ulterior, a fost informat despre faptul că poate ajunge la Chișinău prin
intermediul unei alte curse aeriene, cu pornire în data de 11 iulie 2017, la orele 23:30,
adică peste 55 de ore, ceea ce era inadmisibil întrucât urma să fie prezent la serviciu a
doua zi și mai avea o ceremonie în familie.

Astfel, a invocat reclamantul că, a solicitat returnarea banilor pentru biletul anulat, însă i s-a comunicat că va primi banii doar la întoarcerea în Republica Moldova, motiv pentru care din surse financiare proprii, și-a procurat de la aceeași companie un alt bilet, la un preț mult mai mare pentru a doua zi.

Alexandru Buruiană a notat că a depus o plângere în adresa pârâtei prin care a solicitat să-i fie achitată suma de 250 de euro pentru prejudiciul suportat, iar prin răspunsul primit Compania Aeriană și-a exprimat regretul de cele întâmplate, însă referitor la compensarea cheltuielilor suportate, nu a indicat nimic.

Invocând prevederile art. 619 din Codul civil și calculul anexat la cererea de chemare în judecată, pentru 42 de zile de întârziere, a considerat că pârâta este obligată să-i achite și o dobândă de întârziere în mărime de 71 de lei.

De asemenea, a susținut că poate beneficia de o remediere gratuită a deficiențelor într-un termen de cel mult 14 zile calendaristice de la data înaintării reclamației, potrivit art. 13 alin. (1) din Legea privind protecția consumatorilor.

La fel a indicat că, deoarece a fost nevoit să achite excedentul pentru noul bilet procurat din surse proprii, în sumă de 70 de euro (costul biletului inițial a constituit suma de 126,07 euro, iar biletul cumpărat ulterior a constituit suma de 196,07 euro), costul cazării pentru o noapte în hotel în mărime de 3600 de ruble rusești (53 de euro), servicii pentru transport taxi tur-retur în mărime de 1500 de ruble rusești (22 de euro), precum și cheltuielile pentru hrană, în mărime de 630 de ruble (9) euro, acestea urmează a fi încasate din contul pârâtei.

Cu referire la prevederile art. 1423 din Cod civil, a solicitat compensarea prejudiciului moral de către pârâtă, în suma de 5 000 de lei.

Prin hotărârea din 19 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată, s-a încasat din contul ÎS CA „AIR Moldova” în beneficiul lui Buruiană Alexandru, suma de 250 de euro, cu titlu de compensație legală de anulare a zborului, suma de 4 230 de ruble rusești, cu titlu de prejudiciu material (preț cazare și hrană), suma de 70 de euro cu titlu de prejudiciu material (diferența de preț față de biletul inițial cumpărat), precum și suma de 1 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și 3 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest, în partea prejudiciului moral și material solicitat, a dobânzii de întârziere, cererea s-a respins ca fiind neîntemeiată. S-a încasat din contul ÎS CA „AIR Moldova” în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 370 de lei.

Prin decizia din 05 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de ÎS CA „AIR Moldova” și s-a menținut hotărârea din 19 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

În consolidarea soluțiilor sale, instanțele de judecată invocând prevederile Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin hotărârea Guvernului RM nr. 836 din 08 noiembrie 2012, art. 986 alin. (1), 988 alin. (1), 1422, 1423 din Codul civil, art. 9 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la transporturi nr. 1194 din 21 mai 1997, Legea cu privire la protecția consumatorului nr. 105 din 13 martie 2003, au reținut că transportatorul ÎS CA „Air Moldova” nu și-a executat obligațiile asumate față de pasagerul Buruiană Alexandru, de al transporta la data și ora convenită, ceea ce constituie o neexecutare din culpă a condițiilor contractului de transport.

Prin urmare, instanțele au considerat întemeiată acțiunea înaintată de Buruiană

Alexandru în partea încasării cheltuielilor suportate în legătură cu anularea zborului, precum și compensarea prejudiciul moral cauzat în legătură cu neexecutarea condițiilor contractului de transport, însă cerința privind încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantului a sumei de 1500 de rube rusești (echivalentul a 22 de euro) cu titlu de servicii de transport, nu a fost confirmată prin probe în corespundere cu prevederile art. 117, 118, 122 din Codul de procedură civilă, fiind astfel neîntemeiată.

La fel, instanțele de judecată invocând prevederile art. 619 din Codul civil au reținut că cerința privind încasarea din contul pârâtei în beneficiul reclamantului a dobânzii de întârziere în mărime de 71 de lei, este neîntemeiată, or încasarea dobânzii de întârziere se dispune când creanța datorată este certă și scadentă, însă în speță, cerința de încasare a penalității de întârziere poartă un caracter litigios.

La 02 august 2018, ÎS CA „Air Moldova” a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei din 05 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău și casarea parțială a hotărârii din 19 martie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Central, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Buruiană să fie respinsă ca fiind neîntemeiată.

În susținerea cererii de recurs, recurenta a menționat că instanțele de judecată nu au determinat natura juridică a obiectului litigiului, criteriu care presupune lămurirea corectă și certă a situației de fapt și de drept.

Astfel, a notat că intimatul în cadru examinării cauzei nu a probat fapta ilicită, prejudiciul cauzat și legătura de cauzalitate dintre acestea, iar demonstrarea nevinovăției de către recurentă nici nu s-a impus, ca rezultat al prezenței prezumției vinovăției.

La fel, a indicat că în conformitate cu prevederile pct.14 din Regulamentul nr.261/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 de stabilire a unor norme comune în materie de compensare și de asistență a pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor și de abrogare a Regulamentului CEE nr.295/91, obligațiile operatorilor de transport aerian ar trebui limitate, sau responsabilitatea lor exonerată în cazurile în care evenimentul este cauzat de circumstanțe excepționale, care nu pot fi evitate în pofida tuturor măsurilor rezonabile adoptate. Astfel de circumstanțe, pot surveni în special în caz de instabilitate politică, condiții meteorologice incompatibile cu desfășurarea zborului în cauză, riscuri legate de siguranță, deficiențe neprevăzute care pot afecta siguranța zborului și greve care afectează operațiunile aeriene.

Din cele menționate, a susținut recurenta că defecțiunea aeronavei reprezintă un motiv justificat pentru o anulare de cursă, atât timp cât operatorul aerian nu și-a putut asuma în mod nepremeditat și iresponsabil operarea cursei cu o aeronavă care avea o defecțiune tehnică, ce amenința cu prăbușirea eventuală a aparatului de zbor.

Prin urmare, anularea zborului a avut loc din cauza unor împrejurări excepționale, iar ÎS CA „Air Moldova” în calitatea sa de transportator a depus eforturi maxime de a evita reținerea curselor sale.

Prin referința depusă la 08 octombrie 2018, Alexandru Buruiană a menționat că recursul depus de ÎS CA „Air Moldova”, conține obiecțiile de fapt și de drept care deja au constituit obiect de studiere și verificare de către instanțele ierarhic inferioare, primind o apreciere corespunzătoare, temei din care a solicitat a fi considerat inadmisibil.

Instanța de recurs constată că, decizia din data de 05 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată participanților la proces în data de 16 iulie 2018 (f.d.116), prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al

Curții Supreme de Justiție, prin prisma art. 434 din Codul de procedură civilă, consideră recursul depus la 02 august 2018, în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Argumentele recurente precum că, instanțele de judecată eronat au aplicat normele de drept material se resping, deoarece circumstanțele cauzei au fost determinate de prima instanță și de instanța de apel și apreciate corect de instanța de apel cu argumentări adecvate bazate pe normele de drept ce reglementează raportul juridic în litigiu.

Astfel, instanța de recurs notează că, recurenta nu a invocat nici un argument plauzibil în vederea ilegalității deciziei instanței de apel.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în

primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol Completul reține că, recursul declarat nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Completul de admisibilitate relevă că, prezenta cerere de recurs a fost depusă după ce recurenta a avut posibilitatea de a fi auzită de prima instanță și de instanța de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că, recurentei i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzită combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și a interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, Completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova”, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Buruiană împotriva Întreprinderii de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” cu privire la încasarea prejudiciului material și moral, împotriva deciziei din 05 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan